

Tamara McKinley

Het land achter de horizon

 DE KERN

Deze uitgave bevat tevens een voorproefje uit *De verre kolonie*, de tweede roman van Tamara McKinley over de families Cadwalader en Penhalligan.

Dit e-book is gebaseerd op de vierde druk, 2012

Oorspronkelijke titel: *Lands Beyond the Sea*

First published in Great Britain in 2007 by Hodder & Stoughton,
a division of Hodder Headline

Copyright © 2007 by Tamara McKinley

The right of Tamara McKinley to be identified as the author of this work has been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs & Patents Act 1988

Copyright © 2008, 2012 voor deze uitgave:

De Kern, een imprint van Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling: Els Franci-Ekeler

Omslagontwerp: Oranje Vormgevers

Omslagillustratie: © Shutterstock.com

Opmaak binnenwerk: v3-Services, Baarn

ISBN 978 90 325 1364 1

NUR 302

www.dekern.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

I

Cornwall, juni 1768

Jonathan Cadwallader, graaf van Kernow, onderdrukte een geeuw en had moeite stil te blijven zitten. De lunch was allang voorbij, maar oom Josiah leek van plan te zijn de hele middag te blijven doorkletsen, en dat terwijl de zon scheen en Susan op hem zat te wachten.

‘Zit niet zo te draaien, Jonathan,’ zei zijn moeder vermanend, met ongeduld in haar stem.

‘Laat hem toch, Clarissa,’ bromde Josiah Wimbourne. ‘Jongens van zeventien zijn rusteloos. Ik neem aan dat hij liever lekker buiten zou zijn dan dat hij moet luisteren naar zo’n ouwe knar als ik die maar zit te zeuren over de voordelen van het feit dat Brittannië de Zevenjarige Oorlog heeft gewonnen.’

‘Op zijn zeventiende zou een jongeman moeten weten wat goede manieren zijn, waarde broer,’ was het scherpe antwoord van Lady Cadwallader. Met een fel gebaar dat haar ongenoegen benadrukte, klikte ze haar kanten waaier open. ‘Zijn vader, moge hij rusten in vrede, zou dit niet accepteren. Jonathan schijnt niets geleerd te hebben van de tijd die hij bij jou in Londen heeft doorgebracht.’

Jonathan ving de blik van zijn oom op en onderdrukte een grijns. Ze wisten dat het tegendeel waar was, maar om zijn moeder af te leiden verzocht hij zijn oom door te gaan. ‘En wat zijn die voordelen dan wel, oom Josiah?’ vroeg hij, terwijl hij het nonchalante uiterlijk van zijn oom in zich opnam.

De ogen van Josiah flonkerden en toen hij op zijn hoofd krabde, raakte zijn pluizige pruik los en zakte die scheef naar één oor. Hij was een openhartige man die geen blad voor de mond nam, geen geduld had voor domme mensen en weinig om zijn uiterlijk gaf. Op zijn

vijfenveertigste was hij nog altijd een verstokte vrijgezel. Niet dat hij niet van vrouwen hield, zoals hij vaak genoeg aan zijn vertwijfelde zus had uitgelegd, maar hij begreep vrouwen niet en gaf de voorkeur aan het kalme gezelschap van boeken en geleerden.

‘In tegenstelling tot voorgaande oorlogen was dit een wereldwijd conflict, dat niet alleen in Europa werd uitgevochten, maar ook in Amerika, India en op de Caribische eilanden. De overwinning van Brittannië houdt in dat het strategische machtsevenwicht nu zwaar naar onze zijde helt.’

Vol genegenheid liet Jonathan zijn blik gaan over de ouderwetse, versleten pandjesjas die zich over de buik van zijn oom spande en bijna tot aan zijn ballonkuiten reikte. ‘Ik weet dat Frankrijk het grootste deel van haar bezittingen in Noord-Amerika en aanzienlijke delen van India aan Brittannië is kwijtgeraakt, maar hoe zit het met Spanje?’

‘Op zee zijn we onze oude vijanden nu volkomen de baas,’ vertelde Josiah terwijl hij zijn handen achter zijn rug ineensloeg en zijn buik naar voren stak. ‘Onze zege is zo volkomen dat we onze aandacht nu kunnen richten op de Stille Oceaan en de claims die Spanje daarop denkt te hebben.’ Hij wiegde van voren naar achteren op de bal van zijn voeten, die gestoken waren in schoenen met gespen; zijn ogen schitterden en zijn pruik zakte nu over zijn voorhoofd. ‘De verlokkingen van het Grote Zuidland en de rijkdommen van India en de zuidelijke zeeën hebben een magnetische aantrekkingskracht op ontdekkingsreizigers, boekaniers en alle mensen die op naam en faam uit zijn. Dit zijn opwindende tijden, beste jongen.’

Jonathan was nog maar net zeventien, maar was altijd bijzonder nieuwsgierig geweest naar de wereld om hem heen, een wereld die voortdurend groter werd in deze eeuw van ontdekkingsreizen en uitvindingen. Hij had de afgelopen vier jaar doorgebracht in de sombere vertrekken en strenge sfeer van een Londense school, maar was geboren en getogen in Cornwall en had van kinds af aan een grote liefde voor de zee gehad en altijd de wens gekoesterd aan boord van een machtig zeilschip te reizen om te ontdekken wat er achter de horizon lag. Wat benijdde hij die boekaniers! Wat zou hij graag met hen meegaan!

De legende van *Terra Australis Incognita* en de geruchten over een zuidelijk continent waarvan nog vrijwel niets in kaart was gebracht

en dat verbluffende rijkdommen zou bezitten, prikkelden de fantasie van iedere avontuurlijke schooljongen sinds de expeditie van Marco Polo. Portugal, Holland, Spanje, Frankrijk en Engeland bevoeren allemaal de wereldzeeën om hun rijk uit te breiden, te handelen en te plunderen, maar het waren de Spanjaarden en Nederlanders die geleidelijk aan het bestaan van zo'n land begonnen te bevestigen. 'Volgens degenen die de westelijke kusten ervan hebben bevaren, is het een onherbergzaam land,' zei hij.

'Die opinie is in elk geval bevestigd door de onfortuinlijke bemanning van het Engelse schip de *Triall* dat in 1622 op het rif voor Monte Bello Islands is vergaan. Het heeft zestig jaar geduurd voordat William Dampier New Holland bereikte en erover kon schrijven.'

Jonathan glimlachte. 'En ook hij was niet erg onder de indruk; waarom lijkt het mij dan toch een geweldig avontuur om op zoek te gaan naar het mysterieuze New Holland?'

Josiah negeerde de verwijtende blikken van zijn zus en nam er een paar ogenblikken de tijd voor om zijn stenen pijp op te steken. Zijn rode gezicht straalde van plezier. Hij was dol op levendige gesprekken met zijn geliefde neef. 'Geleerden en aardrijkskundigen beweren dat New Holland op dezelfde geografische breedte ligt als andere regio's die bekendstaan om hun vruchtbare bodem en rijkdom aan delfstoffen. Waarom zou dit land anders zijn? De zeelieden hebben slechts een klein deel gezien van een continent dat erg groot schijnt te zijn. Wie zegt dat wat zij gezien hebben kenschetsend is voor hoe het er verder landinwaarts uitziet?'

'De Nederlandse Oost-Indische Compagnie voelde er anders niets voor om er een kolonie te stichten, niettegenstaande het advies van Jean Purry,' bracht Jonathan hem in herinnering.

Josiah pafte aan zijn pijp tot de hele kamer vol rook stond en negeerde stoïcijns het nadrukkelijke gewapper van zijn zus. 'Purry was geen ontdekkingsreiziger,' zei hij. 'Zijn advies was gebaseerd op bestudering van de informatie over de geografie en het klimaat. Bovendien had de Oost-Indische Compagnie Zuid-Afrika al gekoloniseerd, een uiterst nuttige pleisterplaats op de handelsroute naar Nederlands-Indië en Batavia.'

Jonathan stond op en trok zijn geborduurde vest recht. In zijn verbeelding zat hij al op zee. 'Ik wou dat ik de zuidelijke zeeën kon gaan verkennen.'

‘Jij hebt hier je verantwoordelijkheden,’ zei zijn moeder op vlakke toon. Op haar bepoederde, hautaine gezicht waren rode blosjes te zien die niets te maken hadden met het kunstige gebruik van rouge of de warmte van het haardvuur. ‘Je titel brengt verantwoordelijkheden met zich mee, Jonathan, en je kunt niet van mij verwachten dat ik de zorg voor het landgoed nog langer in mijn eentje blijf dragen.’

Het was een bekend argument, al telde het niet erg zwaar, want het landgoed werd beheerd door een uitstekende rentmeester, Braddock, en een groot aantal andere personen, en ondanks haar tengere gestalte en delicate gelaatstrekken had Clarissa Cadwallader de touwtjes van haar huishouden stevig in handen. ‘Maar zou het niet goed voor me zijn als ik de wereld buiten ons landgoed ook zou verkennen, moeder?’ vroeg Jonathan op kalme toon terwijl hij een blik wierp op zijn zakhorloge. Susan zou zich wel afvragen waar hij bleef. ‘Van studeren en reizen word je volwassen, en ik ben er zeker van dat beide mijn vaardigheden hier alleen maar ten goede zouden komen.’

Het was alsof haar patricische neus smaller werd en er was geen warmte te bespeuren in haar fletse ogen toen ze naar hem keek. ‘De jaren die je in Londen hebt doorgebracht zouden voldoende moeten zijn,’ zei ze, ‘maar zo te horen ontbreekt het je nog altijd aan voldoende wijsheid om de restricties van je afkomst volledig te doorgronden.’ Haar borst rees en daalde onder het weelderige kant. ‘En om te begrijpen hoe onkies het is je in te laten met de lagere klassen.’

Jonathan kreeg een kleur. Zijn liefde voor Susan Penhalligan was een bron van frictie tussen hen en het zag er niet naar uit dat zijn moeder haar stugge houding zou laten varen. Hij stond op het punt een scherp antwoord te geven toen zijn oom tussenbeide kwam.

‘Zusje,’ baste hij, ‘je bent te streng. Hij is jong en moet zijn wilde haren kwijt. Zijn voorkeur voor vissermansdochters zal vanzelf tanen.’ Hij zag de misprijzende uitdrukking op haar gezicht en ging snel door: ‘Bovendien,’ zei hij met zijn bulderende stem, ‘zal er met het landgoed echt niets gebeuren als de jongen toestemming krijgt er een poosje aan te ontsnappen.’

Jonathan keek verrast op. Hij had allang het vermoeden gehad dat er een specifieke reden moest zijn voor dit onverwachte bezoek van zijn oom en nu wist hij dat de oudere man iets in zijn schild voerde.

Clarissa's lippen trokken strak en haar tot smalle streepjes geplukte wenkbrauwen stegen op naar haar weelderige pruik. 'Ontsnappen? Waarom zou hij willen ontsnappen?'

Josiah schuifelde met zijn voeten, schraapte zijn keel en keek haar vermetel weer in de ogen. 'Ik heb een voorstel, zusje,' begon hij, met een snelle blik op Jonathan. 'Alhoewel ik hem niet de opwinding en het avontuur kan bieden van een ontdekkingsreis naar het mysterieuze Terra Australis, zou dit een unieke kans voor hem zijn.'

Jonathan luisterde gespannen. Zijn verbeelding hielp hem onmiddellijk ontsnappen uit de bedompte kamer, ver bij de wrevelige houding van zijn moeder vandaan.

'Je spreekt in raadselen,' zei ze bits.

'Men heeft mij verzocht, in mijn hoedanigheid van gerespecteerd astronoom en lid van de Royal Society, deel te nemen aan een expeditie naar Tahiti, teneinde de baan van Venus ten opzichte van de maan in kaart te brengen. Ik zou graag willen dat Jonathan me op die reis vergezelde.'

Jonathan durfde amper adem te halen. Tahiti! Met deze kans om de zeeën te bevaren en bevrijd te zijn van alle beperkingen van het leven in Engeland zouden al zijn dromen in vervulling gaan. Hij keek naar zijn moeder en probeerde haar zwijgend te dwingen hem toestemming te geven.

'Zou het een opvoedkundige expeditie zijn?'

'Uiteraard,' antwoordde Josiah zonder haar aan te kijken.

'Is het gevaarlijk?'

De spanning was bijna ondraaglijk. Jonathan ging op de vensterbank zitten om het trillen van zijn ledematen tegen te gaan terwijl zijn oom uitlegde wat de reis precies behelsde. Het belang van een maansverduistering zei zijn moeder niets, maar als er iemand was die haar kon overhalen hem te laten gaan, was het Josiah.

'Je wilt dat de jongen een volwassen kijk krijgt op zijn plaats in de wereld, Clarissa,' zei Josiah. 'Ik ben zijn oom en voogd en zal ervoor zorgen dat hem niets zal overkomen.' Hij tikte zijn pijp leeg in de haard. 'Je hebt me toestemming gegeven zijn schoolopleiding te regelen en een aantal jaren voor hem te zorgen. Sta me toe dat nog een poosje te blijven doen, waarna ik hem gezond en wel bij je zal terugbrengen, opdat hij zijn plichten hier kan gaan vervullen.'

Jonathan wist precies wat zijn moeders gedachten waren. Toen ze al jong weduwe was geworden, was Clarissa niet tegen de taak opgewassen geweest haar zoon in haar eentje groot te brengen. Ze had dat aan kindermisjes overgelaten tot de jongen oud genoeg was om naar Josiah in Londen te gaan en ze was haar broer zo dankbaar voor zijn hulp dat ze hem vrijwel niets kon weigeren. Het feit dat Jonathan verliefd was op Susan Penhalligan vormde een extra complicatie. Ze werd verscheurd tussen haar wens de zorg voor het landgoed aan haar zoon over te dragen, en de kans dat tijd en afstand een einde zouden maken aan een romance die ze volslagen ongeschikt vond.

Ze keek naar Jonathan. Clarissa Cadwallader had wijlen de graaf een erfgenaam geschonken en ze vond dat ze daarmee haar plicht had gedaan. Ze hield niet van haar zoon. Voor haar was hij alleen maar een garantie dat de familienaam en titel zouden blijven bestaan en iemand die het enorme landgoed zou overnemen zodra hij meerderjarig was.

Clarissa koos een bonbon van het zilveren schaalpje dat op de tafel naast haar stond. Op de verfijnde manier van een hooggeboren dame knabbelde ze aan de randjes en bette haar lippen met een servet voordat ze weer sprak. 'Ik zie het nut er wel van in, beste broer, maar de kosten van een dergelijke reis...' Na de dood van de graaf was gebleken dat hij enorme gokschulden had gehad, waar het landgoed nu pas een beetje van was hersteld.

'De kosten zal ik op me nemen, zusje,' antwoordde Josiah. 'Mag ik ervan uitgaan dat we je toestemming hebben?'

Jonathan ging staan. Zijn hartslag bonkte in zijn oren. Hij bleef naar zijn moeder kijken toen die nog een bonbon koos en eraan knabbelde. Hij was zo ongeduldig dat hij het liefst met grote stappen op haar af was gelopen om die bonbon uit haar hand te slaan, maar blijkbaar was ze zich ervan bewust dat ze een hoofdrol speelde in dit kleine drama en was ze vastbesloten dat zo veel mogelijk uit te buiten.

Toen ze de bonbon op had, knikte ze. 'Maar na zijn terugkeer moet hij de volledige verantwoordelijkheid voor het landgoed op zich nemen en een geschikte vrouw zoeken die een behoorlijke bruidsschat zal inbrengen.'

Het was glashelder wat ze daarmee bedoelde, maar Jonathan weigerde in het aas te happen. Dat zouden ze nog wel uitvechten nadat

hij was teruggekeerd van zijn avontuur. Susan was zijn grote liefde – het enige meisje van wie hij hield – en daar zou niets aan veranderen, wat zijn moeder ook deed of zei.

‘Dat is dan geregeld.’ Josiah omhelsde Jonathan met een kracht die zijn ribben bijna kneusde.

Jonathan keek over de stevige schouder van zijn oom naar zijn moeder, maar die had haar aandacht weer gericht op het bonbonschaaltje. ‘Wanneer vertrekken we?’ vroeg hij buiten adem.

‘Zodra de Royal Society een leider voor de expeditie heeft gekozen,’ antwoordde Josiah. ‘We moeten morgen meteen terugkeren naar Londen om ons op de reis voor te bereiden. Er is veel werk aan de winkel.’ Hij liet zijn neef los, deed een stap achteruit en keek hem aan met een plagerige maar ook begrijpende blik. ‘Ga nu, mijn jongen,’ zei hij zachtjes. ‘We praten vanavond verder.’

‘Mensen van stand trouwen niet met meisjes als jij, en als je denkt van wel, ben je niet goed snik.’

Susan Penhalligan liep de steile, met kinderhoofdjes bestrate steeg uit en begon aan de lange klim vanuit het dorp Mousehole naar de top van de klippen. De woorden van haar moeder lieten haar niet los. Ze probeerde er niet aan te denken, maar ze waren erg hardnekkig. ‘Ze begrijpt het niet,’ hijgde ze toen ze het steilste stuk van het traject nam, dwars door het lange gras dat op de helling groeide. ‘Niemand begrijpt het. Maar op een dag zullen we aan iedereen bewijzen dat ze ongelijk hebben.’

Op de top bleef ze staan. De wind blies haar haren uit haar gezicht en deed haar rokken fladderen terwijl ze wachtte tot ze weer op adem was. Het was nu niet ver meer en Jonathan wachtte op haar. Dankbaar ademde ze de zilte zeelucht diep in haar longen. Het was hier schoon en fris, ver van de stank van de vis, en ze ontvluchtte het kleine huisje en de drukke kade dan ook zo vaak als ze kon om zich te laven aan de stilte en de pracht van het uitzicht.

Mousehole lag in de diepte, een rommelige verzameling huisjes aan de voet van de klippen, tegen de zee beschermd door een stenen kade en een smal strand. De vissersboten lagen voor anker in het ondiepe water van de haven, de netten waren te drogen gehangen en de kreeftenfuiken lagen opgestapeld klaar voor maandagochtend. Vandaag, de rustdag, was de rokerij verlaten en stonden de haringtonnen

er verloren bij, maar morgenochtend zouden de stemmen van de vis-sers en de vrouwen die moeizaam probeerden aan de kost te komen, weer over de kade schallen.

Susan trok haar rafelige sjaal wat strakker om haar schouders en stopte de punten in de band van haar rok toen ze blootsvoets verder trok over de heuvels. Haar keurslijf zat strak en haar rok reikte maar nét tot op haar enkels, maar het waren haar zondagse kleren en ze had ze met zorg gewassen en versteld. Ze hadden thuis te weinig geld om het aan nieuwe kleren te kunnen uitgeven, hoewel ze op haar zestiende overal uit was gegroeid. Ze vond het echter niet erg. Vandaag was niets belangrijk, behalve haar afspraakje met Jonathan.

De grot was hun geheime plek waar ze sinds hun kindertijd altijd naartoe gingen. Hij bevond zich aan de voet van de donkere klippen, onzichtbaar achter grote, losliggende rotsblokken. Om er te komen, moest je een verraderlijk steile helling af, maar ze kende de weg zo goed dat het was alsof ze vleugeltjes had toen ze over het pad snelde waar bijna nooit iemand kwam.

Ze bleef even staan om haar kleren af te kloppen en haar haren in orde te brengen. Ze zag Jonathans paard nergens, dus had ze tijd om zich voor te bereiden op zijn komst. Ze zocht haar weg over de stenen en rond de poelen en ging toen de kille duisternis van de grot binnen. Het was eb en het tij zou pas over een uur keren. Ze zat er dus veilig.

De grot strekte zich uit tot diep in het hart van de klip, het plafond was zo hoog als dat van een kerk, de wanden waren keihard, bedekt met korstmos en gekleurd door het donkerrood en okergeel van de mineralen die rond Newlyn en Mousehole werden gewonnen. Susan stak de kaars aan die ze had meegebracht, zette hem in wat gedrup-peld kaarsvet en ging zitten.

Met bonkend hart steeg Jonathan van zijn paard en daalde snel het pad af naar de grot. Daar was ze. Haar slanke figuurtje stak af tegen de duisternis van de grot, haar blonde haar hing los rond haar hartvormige gezicht en reikte tot aan haar smalle taille. Wat was ze mooi.

‘Ik dacht dat ik nooit zou weggkomen,’ zei hij buiten adem, ‘en ik heb je zo veel te vertellen dat ik amper weet waar ik moet beginnen.’

‘Dan is het geen ramp als je het nog even voor je houdt,’ zei ze, terwijl ze met een glimlach naar hem opkeek. ‘Je hebt me nog niet gekust.’

Hij pakte haar handen en keek in haar ogen, die de voortdurende wisselende stemmingen van de zee leken te bevatten. Van het diepste groen tot het helderste blauw spraken ze hem toe op een manier waarvoor woorden nooit toereikend zouden zijn. Hij nam haar in zijn armen en klemde haar zo strak tegen zich aan dat hij het kloppen van haar hart tegen zijn ribben kon voelen en toen ze haar gezicht naar hem ophief, sloot hij zijn lippen op de hare voor een kus waarmee hij haar hoopte duidelijk te maken hoeveel hij van haar hield.

Het duurde heel lang voordat ze zich van elkaar losmaakten om op adem te komen en in verwondering naar elkaar te kijken. Ze durfden nauwelijks te geloven in de kracht van hun gevoelens. ‘Hoe kan iemand beweren dat dit niet was voorbestemd?’ vroeg hij zachtjes.

Susan drukte haar wang tegen zijn handpalm toen hij haar gezicht streelde. ‘Ze weten er niets van.’ Haar ogen werden diepblauw en een kuiltje verscheen in haar wang toen ze lachte. ‘Maar laten we deze dag niet verknoeien door aan hen te denken.’ Ze stak haar vingers in zijn donkere haar. ‘Kus me, Jon.’

Hij drukte haar weer tegen zich aan en kuste haar langdurig. Hij verlangde ernaar om de liefde met haar te bedrijven, maar hij wist dat dat verkeerd zou zijn. Ze was geen goedkope lichtekooi, maar het meisje met wie hij op een goede dag hoopte te trouwen. Hun liefde was volmaakt en om dat zo te houden, moesten ze de toestemming zien te krijgen van hun ouders. Ze zouden alle vooroordelen moeten overwinnen en aan de wereld moeten bewijzen dat ze voor elkaar bestemd waren, voor altijd.

Susan zat naast hem op de platte rots bij de ingang van de grot toen hij haar over de reis naar Tahiti vertelde. Ze had nog nooit van Tahiti gehoord, maar ze begreep dat het aan de andere kant van de wereld was en dat de reis ernaartoe erg lang zou duren, en dat ze onderweg blootgesteld konden worden aan gevaren, misschien zelfs aan de dood. Ze keek naar hem toen hij sprak, zag hoe opgewonden hij was en begreep dat ongeacht hoeveel hij van haar hield, hij niet de hare

zou worden voordat zijn zucht naar avontuur was bevredigd. Het leven met haar in Cornwall zou erg tam lijken na zo'n reis en ze was bang dat ze hem kwijt zou raken.

Hij scheen haar bezorgdheid aan te voelen, want hij hield haar dicht tegen zich aangedrukt en kuste haar weer. 'Ik kom naar je terug, Susan,' zei hij zachtjes. 'Ik beloof het.'

Ze leunde tegen hem aan en wilde hem dolgraag geloven. Ze wist dat hij de woorden volkomen oprecht had uitgesproken, maar zouden ze net zo oprecht zijn nadat hij van de avonturen had geproefd waar hij zijn hele leven naar had verlangd? Ze maakte zich van hem los om hem te bekijken. Met zijn zwarte haar en donkerblauwe ogen was hij erg knap, ondanks de kleine, traanvormige moedervlek die rood afstak op zijn slaap. Jonathan had haar verteld dat er in iedere generatie Cadwalladers één persoon was die ergens op zijn lichaam zo'n moedervlek had en dat hij er zelf nauwelijks erg in had. Voor haar was het een dierbaar onderdeel van de man van wie ze hield en nu drukte ze er een kus op.

Ze keek diep in zijn ogen en herinnerde zich de kleine jongen die met een dienstmeisje naar haar huis was gekomen om met haar te spelen te midden van de kreeftenfuiken en visnetten. Weer zag ze hoe hij als elfjarige zijn nette kleren had uitgetrokken om samen met de dorpelingen de zee in te waden toen grote scholen sardientjes voor de kust waren gesignaleerd. En ze herinnerde zich die bijzondere ochtend een jaar geleden toen ze zich hadden gerealiseerd dat ze méér waren dan vrienden en dat hun kinderlijke genegenheid was uitgegroeid tot iets veel sterkers.

'Wanneer vertrek je?'

'Ik moet morgen terugkeren naar Londen,' antwoordde hij, terwijl hij zijn arm nog strakker om haar middel legde. 'We moeten voorbereidingen treffen.' Hij hief met zijn wijsvinger haar kin op en keek haar in de ogen. 'Maar ik heb je leren lezen en schrijven, zodat we contact kunnen houden, in ieder geval tot ik uitvaar.'

Ze knikte, niet in staat verder nog iets te zeggen. Dat lezen en schrijven van haar stond nog maar in de kinderschoenen en zijn brieven zouden een armzalige compensatie zijn voor zijn afwezigheid.

Het getij was gekeerd en de zee stroomde over het strand en klotste tegen de rotsen. De zon stond laag en gaf de rotsen en het water een gouden glans. Het was tijd om de grot te verlaten en terug te keren

naar hun afzonderlijke levens. Jonathan steeg op zijn paard en stak zijn hand uit. 'Rij met me mee.'

Ze zette haar voet op zijn stoffige laars, pakte zijn hand en werd achter hem in het zadel gehesen. Ze sloeg haar armen om hem heen en vocht tegen haar tranen. Ze zou zich aan deze herinnering vasthouden tot hij terugkwam.